

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoE/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517201787
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8517201787.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina v exekučnej veci oprávneného: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti povinnej: O. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. F. XXX, XXX XX W. F., o vymoženie 1.199,18 eura s príslušenstvom, o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 8Er/156/2017-66 zo dňa 11.04.2022, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „exekučný súd“) napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. Exekútorský úrad Bratislava, Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 03.02.2017.

V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že oprávnený spísal do zápisnice súdneho exekútora dňa 03.02.2017 návrh na vykonanie exekúcie, ktorým sa domáhal vymoženía sumy vo výške 1.199,18 eura jej príslušenstva a trov konania, a to na základe rozhodcovského rozsudku sp.zn. SRSpA 12779/16, ktorý vydal dňa 24.08.2016 Rozhodcovský súd zriadený pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava, (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, PhD. následne požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Ďalej uviedol, že dojednanie rozhodcovskej zmluvy a následné konanie pred rozhodcovským súdom za vyššie uvedených okolností daného prípadu viedli vo svojom dôsledku k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Na základe vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že táto rozhodcovská zmluva, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa je v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Preto je táto rozhodcovská zmluva v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Uzavrel, že keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci nebola daná, pretože uzavretú rozhodcovskú zmluvu súd vyhodnotil ako neplatnú, čo spôsobuje nedostatok právomoci rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť vo veci, súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k záveru, že je vydaný v rozpore so zákonom, a preto žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Poznamenal, že na nemožnosti rozhodnúť spor v rozhodcovskom konaní nič nemení ani následná zmena zákona (§ 73 ods. 8 zák. č. 335/2014 Z.z.), keďže tento predpokladá platnú rozhodcovskú zmluvu, na základe ktorej nie je založená právomoc nástupníckeho stáleho rozhodcovského súdu. Ak rozhodcovská zmluva nebola platne dojednaná, za tohto stavu nebolo možné postupovať v zmysle § 73 ods. 8 zák. č. 335/2014 Z.z. a určiť nový rozhodcovský súd, ktorý by mal právomoc rozhodnúť spor.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený. Navrhol uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že v posledných rokoch právny poriadok Slovenskej republiky v oblasti spotrebiteľského rozhodcovského konania prešiel zásadnými zmenami vyžadovanými právom Európskej únie. Výsledkom procesu úpravy spotrebiteľského rozhodcovského konania je zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní ako samostatný právny predpis. Oprávnený sa všetkým legislatívnym zmenám podrobil a pri uzatváraní rozhodcovskej zmluvy s povinným postupoval prísne podľa právnymi predpismi vymedzených pravidiel, ako aj v súlade s rozhodovacou činnosťou exekučných súdov. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe Zmluvy o bežnom účte a poskytovaní produktov a služieb flexiúctu zo dňa 20.03.2006 medzi právnym predchodcom oprávneného - VÚB, a.s., (ďalej len právny predchodca) a povinnou. Svoju právomoc rozhodcovský súd vyvodil z rozhodcovskej zmluvy, ktorú oprávnený a povinná uzatvorili spolu s dohodou o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, obe dňa 09.03.2014.

5. Odvolací súd konštatuje, že text spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy bol nesporne predtlačený. Bol veriteľom vopred pripravený, pričom takáto rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná. Podľa § 53 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

6. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

7. Rozhodcovská zmluva zakladajúca právomoc konkrétneho rozhodcovského súdu rozhodovať spory účastníkov, je sporná.

8. O obdobnej situácii vypovedá aj rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-243/08 Pannon, podľa ktorého vopred stanovená podmienka v zmluve uzavretej medzi spotrebiteľom a dodávateľom, ktorá nebola individuálne dohodnutá a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predávajúceho alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť z hľadiska Smernice 93/13/EHS kvalifikovaná ako nekalá.

9. Veriteľ tu nanútil spotrebiteľovi rozhodovanie sporu pred rozhodcovským súdom v sídle veriteľa, pričom spor nebude rozhodovať všeobecný súd, ktorého príslušnosť by bola stanovená podľa bydliska dlžníka - povinného.

10. Nemožno predpokladať, aby si spotrebiteľ ako dlžník bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou nesú dojednanie rozhodcovskej doložky, kde navyše, rozhodcovská zmluva v predtlačí, do ktorej boli dopísané len osobné údaje dlžníka, vytvára zdanlivý súhlas spotrebiteľa s tým, aby jeho spory boli prejednané v rozhodcovskom konaní, nie pred všeobecnými súdmi. Dlžníkovi nie je vysvetlený rozdiel medzi rozhodcovským konaním a konaním pred všeobecným súdom a najmä dopad na dlžníka v prípade rozhodovania rozhodcom. Ani text rozhodcovskej zmluvy nedáva dlžníkom na výber, najmä, keď sa veriteľ rozhodne realizovať svoje práva z rozhodcovskej zmluvy a podá návrh na rozhodcovský súd.

11. Súd prvej inštancie správne, po zistení neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy, rozhodol neudeliť poverenie súdnemu exekútorovi. Neprijateľnosť takéhoto dojednania znamená, že v konečnom dôsledku rozhodol rozhodca bez platnej rozhodcovskej zmluvy. Ak oprávnený nemá titul vydaný rozhodcom s platnou rozhodcovskou zmluvou, potom oprávnený nemá titul na vedenie exekúcie.

12. Odvolací súd v predmetnej veci nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.9.2010, podľa ktorého: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31.12.2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu.“

13. Neobstojí ani odvolacia námietka, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená vo forme osobitnej zmluvy. Predložená rozhodcovská zmluva má charakter formulárovej zmluvy, ktorá bola spotrebiteľovi predložená na podpis bez toho, aby sa spotrebiteľ mohol reálne oboznámiť s jej obsahom a ovplyvniť jej obsah napríklad výberom rozhodcovského súdu, ktorý bol vopred predformulovaný oprávneným a ktorý v žiadnom prípade nespĺňa podmienku geografickej blízkosti. Podľa odvolacieho súdu rozhodcovská zmluva nebola platne uzavretá, a teda ako taká nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy je základnou a nevyhnutnou skutočnosťou, bez ktorej rozhodcovský súd nie je oprávnený konať a rozhodovať vo veci. Ak má byť rozhodcovská zmluva právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Oprávnený v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnil. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú zmluvu je nepochybne forma uzavretej zmluvy, t.j. skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola predložená povinnému v pozícii spotrebiteľa vo forme formulárovej zmluvy, bez možnosti zmeny jej obsahu, či výberu konkrétneho rozhodcovského súdu, bez možnosti rozhodcovskú zmluvu neuzavrieť. Takúto rozhodcovskú doložku nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú.

14. Tak ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku a nenamietne ju v súdnom konaní (Océano Grupo Editoriale C-240/98 až C-244/98), tak ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku v rozhodcovskom konaní, a preto je treba na ňu brať ohľad v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku (Mostaza Claro C-168/05) tak, ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že ani v exekučnom konaní spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku, a preto treba spotrebiteľa zbaviť jej účinkov v súlade s vnútroštátnymi procesnými predpismi (ASTURCOM C-40/98), tak o nič menej existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku a neodstúpi od nej v rámci kontraktácie, resp. neoznámí, že ju neprijíma, ak nie je zastúpený advokátom. Právo, ktoré by neumožňovalo zbaviť neinformovaného spotrebiteľa účinkov nekalej rozhodcovskej doložky len preto, že od nej neodstúpil a pritom nebol zastúpený v rámci kontraktácie advokátom, by odporovalo zásade efektivity újného práva.

15. Odvolací súd dodáva, že možnosť voľby súdu pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej úverovej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva - pre neho transparentný všeobecný súd. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti. Rozhodcovské zmluvy si spotrebiteľia osobitne nedojednali, nakoľko boli vopred pripravené na predtlačenom formulári.

16. Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy odvolací súd vidí tiež v geografickom faktore v zmysle judikatúry. Nepriemeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť cca 415 km na rozhodcovské konanie je odradzujúca (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 - C-244/98 Océano Grupo Editorial).

17. Pri preskúvaní podmienok exekučného konania, ako i samotnej exekúcie, sa môžu primerane uplatniť ustanovenia CSP, vzťahujúce sa na dokazovanie. Ak exekučný súd v exekučnom konaní

vychádza aj z iných listín či iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v príslušných ustanoveniach Exekučného poriadku a na tom základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania; ak tak exekučný súd neurobí, zakladá jeho rozhodnutie dôvod na vyslovenie porušenia základného práva oprávneného vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Pre ústavnú konformnosť konania ako celku postačuje, ak je oprávnenému táto možnosť reálne poskytnutá v odvolacom konaní (viď uznesenie ÚS SR PL. ÚS 1/2014-27 zo 7.5.2014).

18. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

19. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.